



## Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Seba' Awla)

23 ta' April 2020\*

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Moviment liberu tal-ħaddiema – Artikolu 45(1) TFUE – Remunerazzjoni – Klassifikazzjoni fiskali ta' sistema ta' remunerazzjoni – Sistema ta' remunerazzjoni li tgħaqqad il-benefiċċju ta' remunerazzjoni oġhla mal-anzjanità miksuba mill-istess persuna li timpjega – Limitazzjoni tal-kunsiderazzjoni ta' perijodi preċedenti ta' attività relevanti kompluta ma' persuna li timpjega li tinsab fi Stat Membru li ma huwiex l-Istat Membru tad-domicilju”

Fil-Kawża C-710/18,

li għandha bhala sugġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Bundesarbeitsgericht (il-Qorti Industrijali Federali, il-Ġermanja), permezz ta' deċiżjoni tat-18 ta' Ottubru 2018, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fl-14 ta' Novembru 2018, fil-proċedura

**WN**

vs

**Land Niedersachsen**

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Is-Seba' Awla),

komposta minn P. G. Xuereb, President tal-Awla, A. Arabadjiev (Relatur) u A. Kumin, Imħallef,

Avukat Ġenerali: M. Szpunar,

Registratur: Calot Escobar,

wara li rat il-proċedura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ipprezentati:

- għal WN, minn K. Otte, Rechtsanwalt,
- għal-Land Niedersachsen, minn J. Rasche, Rechtsanwältin,
- għall-Gvern Ġermaniż, minn J. Möller u S. Eisenberg, bhala aġenti,
- għall-Kummissjoni Ewropea, minn M. van Beek u -, bhala aġenti,

wara li rat id-deċiżjoni, meħuda wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li l-kawża tinqata' mingħajr konkluzjonijiet

\* Lingwa tal-kawża: il-Ġermaniż.

tagħti l-preżenti

### Sentenza

- 1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 45 TFUE u tal-Artikolu 7(1) tar-Regolament (UE) Nru 492/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-5 ta' April 2011, dwar il-moviment liberu tal-ħaddiema fi ħdan l-Unjoni (ĠU 2011, L 141, p. 1).
- 2 Din it-talba giet imressqa fil-kuntest ta' kawża bejn WN u Land Niedersachsen (tal-Land ta' Niedersachsen, il-Ġermanja) li tirrigwarda t-teħid inkunsiderazzjoni parzjali, għall-finijiet tad-determinazzjoni tal-ammont tar-remunerazzjoni tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali, tal-perijodi ta' attività rilevanti mwettqa minnha ma' persuna li timpjega stabbilit fi Franza.

### Il-kuntest ġuridiku

#### *Id-dritt tal-Unjoni*

- 3 L-Artikolu 7(1) tar-Regolament Nru 492/2011 jipprevedi:

“1. Ħaddiem ċittadin ta' xi Stat Membru ma jistax, fit-territorju ta' Stat Membru ieħor, ikun trattat b'mod differenti minn ħaddiema nazzjonali minħabba ċ-ċittadinanza tiegħu fir-rigward ta' kwalunkwe kondizzjoni tal-impjieg u tax-xogħol, partikolarment fir-rigward ta' paga, tkeċċija u jekk hu jisfa' mingħajr xogħol, ingaġġ mill-ġdid jew impjieg mill-ġdid.”
- 4 L-Artikolu 1 tad-Direttiva tal-Kunsill 1999/70/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 dwar il-ftehim qafas dwar xogħol għal żmien fiss [żmien determinat] konkluz mill-ETUC, mill-UNICE u mis-CEEP (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 5, Vol. 3, p. 368, iktar 'il quddiem “il-Ftehim Qafas”), jipprevedi l-implimentazzjoni tal-imsemmi ftehim anness ma' din id-direttiva.
- 5 Il-Klawżola 3 tal-ftehim qafas li hija intitolata “Definizzjonijiet” hija fformulata kif ġej:

“Għall-iskop ta' dan il-ftehim, il-kliem:

  1. Għall-iskop ta' dan il-ftehim il-kliem “ħaddiem għal terminu fiss” ifisru persuna li jkollha kuntratt jew relazzjoni ta' l-impjieg dirett bejn min jimpjega u ħaddiem meta l-aħħar tal-kuntratt jew tar-relazzjoni ta' l-impjieg hu ddeterminat b'kondizzjonijiet oġġettivi bħal li jilhaq data speċifika, ilesti xogħol speċifiku, jew it-twettiq ta' każ speċifiku.
  2. Għall-iskop ta' dan il-ftehim, il-kliem “ħaddiem kumparabbli permanenti” ifissru ħaddiem b'kuntratt jew relazzjoni ta' impjieg għal żmien indefinit, fl-istess stabbiliment, ingaġġat fl-istess xogħol jew xogħol/impjieg simili, wara li tingħata attenzjoni xierqa lill-kwalifiki/kapaċitajiet. Meta ma jkun hemm ebda ħaddiem kumparabbli permanenti fl-istess stabbiliment, il-paragun għandu jsir b'referenza għall-ftehim kollettiv applikabbli, jew meta ma jkun hemm ebda ftehim kollettiv applikabbli, skond il-liġi nazzjonali, il-ftehim kollettiv jew il-prattika [nazzjonali].”
- 6 Il-Klawżola 4 tal-ftehim qafas, intitolata “Il-prinċipju ta' non-diskriminazzjoni”, tipprovdi fil-punt 1 tagħha:

“1. Fejn għandhom x'jaqsmu l-kondizzjonijiet ta' l-impjieg, ħaddiema għal terminu fiss m'għandhomx jiġu trattati b'mod inqas favorevoli minn ħaddiem kumparabbli permanenti biss minħabba li għandhom kuntratt jew relazzjoni għal terminu fiss sakemm trattament differenti ma jkunx ġustifikat fuq bażi oġġettiva.

2. Meta approprijat, il-prinċipju ta' pro rata temporis għandu japplika.

3. L-arrangamenti għall-applikazzjoni ta' din il-klawżola għandhom jiġu definiti mill-Istati Membri wara konsultazzjoni ma' l-imsieħba soċjali u/jew l-imsieħba soċjali, wara li jiġu ikkunsidrati l-liġi nazzjonali, il-ftehim kollettiv u l-prattika tal-Komunità.

4. Kwalifiki ta' perjodu ta' servizz relatati għall-kondizzjonijiet partikolari ta' l-impjegat għandhom ikunu l-istess għal haddiema għal terminu fiss kif ukoll għal haddiema permanenti hliet meta kwalifiki ta' tul ta' servizz differenti huma ġustifikati fuq bażi oġġettivi.”

### *Id-dritt Germaniż*

7 It-Tarifvertrag für den öffentlichen Dienst der Länder (il-Ftehim Kollettiv tal-Impjegati tas-Servizz Pubbliku tal-Länder), fil-verżjoni tiegħu li tirriżulta mill-ftehim ta' emenda Nru 7 tad-9 ta' Marzu 2013, applikabbli fil-kuntest tal-kawża prinċipali (iktar 'il quddiem "TV-L"), jipprevedi fl-Artikolu 12 tiegħu, intitolat "Klassifikazzjoni":

"1. Il-haddiem bis-salarju jirċievi remunerazzjoni skont il-grad li [huwa] jkun ikklassifikat fih.

[...]"

8 L-Artikolu 16 tat-TV-L jistabbilixxi l-iskali fi hdan grad f'sistema ta' remunerazzjoni kif ġej:

"1. Il-grad 9 sa 15 għandhom hames skali [...]

2. Meta jiġu rreklutati l-haddiema salarjati huma kklassifikati fl-iskala 1 sa fejn ma jkollhom l-ebda esperjenza professjonali rilevanti. Jekk il-haddiema salarjati jiksibu esperjenza professjonali rilevanti ta' mill-inqas sena fil-kuntest ta' relazzjoni ta' impjegat preċedenti għal żmien determinat jew indefinit mal-istess persuna li timpjega, il-klassifikazzjoni fl-iskala tiegħu inkunsiderazzjoni l-perjodi ta' esperjenza professjonali rilevanti miksuba bħala parti minn din ir-relazzjoni ta' xogħol preċedenti Jekk l-esperjenza professjonali rilevanti ta' mill-inqas sena tkun ġiet miksuba fil-kuntest ta' relazzjoni ta' xogħol mal-persuna li timpjega iehor, il-klassifikazzjoni ssir fl-iskala 2, jew - fil-każ ta' rekluatagġ wara l-31 ta' Jannar 2010, u bil-kundizzjoni li wiehed ikollu esperjenza professjonali rilevanti ta' mill-inqas tliet snin - fl-iskala 3. Irrispettivament minn dan, il-persuna li timpjega tista', f'każ ta' kuntratti godda maħsuba biex jissodisfaw il-bżonnijiet tal-persunal, tiegħu inkunsiderazzjoni l-perijodi kollha jew parti minnhom imwettqa fil-kuntest ta' attività professjonali preċedenti għall-finijiet ta' klassifikazzjoni fi stadju, jekk din l-attività tkun favorevoli għall-attività prevista.

Spjegazzjonijiet dwar l-Artikolu 16(2)

1. Esperjenza professjonali rilevanti hija esperjenza professjonali fl-attività assenjata jew f'attività li tikkorrispondi għall-missjoni li ġiet fdata.

[...]

3. Hemm relazzjoni ta' xogħol preċedenti fit-tifsira tat-tieni sentenza meta l-perijodu bejn it-tmiem tar-relazzjoni ta' xogħol preċedenti u l-bidu ta' waħda ġdida ma jaqbiż is-sitt xhur; [...]

[...]

3. Haddiema salarjati jghaddu għall-iskala li jmiss - mill-iskala 3, skont il-prestazzjoni tagħhom, skont l-Artikolu 17(2) - wara li jkunu temmew il-perijodi li ġejjin ta' attività mhux interrotta mal-persuna li timpjega fl-istess grad (avvanz fl-iskala):

- Skala 2, wara sena fl-iskala 1,
- Skala 3, wara sena fl-iskala 2,
- Skala 4, wara sena fl-iskala 3,
- Skala 5, wara erba' snin fl-iskala 4 [...]"

9 Id-Direttiva 1999/70 li timplimenta l-ftehim qafas giet trasposta fl-ordni legali Ġermaniż mill-Gesetz über Teilzeitarbeit und befristete Arbeitsverträge (Teilzeit- und Befristungsgesetz) (il-Liġi dwar ix-Xogħol Part-time u l-Kuntratti għal Żmien Determinat), tal-21 ta' Diċembru 2000, kif emendat bil-Liġi tal-20 ta' Diċembru 2011 (iktar 'il quddiem "TzBfG").

10 Taħt it-titolu "Prinċipju ta' nondiskriminazzjoni", l-Artikolu 4 ta' din il-liġi, kif emendata bit-TzBfG, jipprevedi, fil-paragrafu 2 tiegħu:

"Il-ħaddiema għal żmien determinat ma għandhomx jiġu trattati b'mod inqas favorevoli minn ħaddiema komparabbli permanenti biss minħabba li għandhom kuntratt jew relazzjoni għal tul determinat, sakemm trattament differenti ma jkunx iġġustifikat fuq bażi oġġettiva. Il-ħaddiema għal żmien determinat għandhom jirċievu remunerazzjoni jew benefiċċju ieħor bi ħlas diviżibbli, li tingħata għal perijodu ta' referenza speċifikat u li l-limitu tagħha għandu jikkorrispondi mat-tul tal-impjeg tagħhom matul il-perijodu ta' riferiment. Jekk ċerti kundizzjonijiet tal-impjeg jiddependu mit-tul tar-relazzjoni tal-impjeg fl-istess stabbiliment jew fl-istess kumpannija, għandhom jitqiesu l-istess perijodi għall-ħaddiema għal żmien determinat bħal dawk għall-ħaddiema għal żmien indeterminat, sakemm it-trattament differenti ma jkunx iġġustifikat minn raġunijiet oġġettivi."

### **Il-kawza prinċipali u d-domanda preliminari**

11 Matul il-perijodu bejn l-1997 u l-2014, WN, ċittadina Ġermaniża, kompliet l-attività ta' taġlim fi Franza mingħajr waqfien f'diversi kulleġġi u liċeji. Fit-8 ta' Settembru 2014, inqas minn sitt xhur wara li waqfet din l-attività, hija giet irreklutata bħala għalliema mil-Land ta' Niedersachsen. Il-kuntratt tax-xogħol tagħha huwa rregolat mit-TV-L li jiddetermina l-klassifikazzjoni tagħha skont l-iskala tagħha fis-sistema ta' remunerazzjoni.

12 Mid-deċiżjoni ta' riferiment jirrizulta li l-esperjenza professjonali miksuba minn WN fi Franza giet irrikonoxxuta mil-Land ta' Niedersachsen bħala rilevanti fis-sens tal-Artikolu 16(2) tat-TV-L għall-finijiet tal-klassifikazzjoni tagħha f'din is-sistema.

13 Madankollu, il-perijodi ta' attività li twettqu fi Franza tqiesu biss parzjalment mil-Land ta' Niedersachsen għall-iskop li tiġi ddeterminata l-iskala li fiha WN għandha tkun klassifikata. Konsegwentement, hija kienet ikklassifikata fit-tielet skala tal-ħdax-il grad tas-sistema ta' remunerazzjoni. Il-qorti tar-rinviju tiddikjara li, skont l-Artikolu 16(2) tat-TV-L, li jipprevedi limitu fuq it-tehid inkunsiderazzjoni tal-esperjenza professjonali rilevanti miksuba minn persuna li timpjega oħra, is-17-il sena ta' attività professjonali mwettqa fi Franza minn WN ittiehdet inkunsiderazzjoni biss għal massimu ta' tliet snin.

- 14 WN tqis li kieku kienet kisbet esperjenza professjonali rilevanti ta' 17-il sena fil-kuntest ta' relazzjoni ta' impjieg precedenti mal-istess persuna li timpjega, skont it-tifsira ta' dan l-Artikolu 16(2), f'dan il-każ il-Land ta' Niedersachsen, hija kienet giet ikklassifikata, mill-bidu tar-relazzjoni ta' impjieg għdida tagħha ma' din il-persuna li timpjega, fl-iskala 5 ta' dan l-istess grad tas-sistema ta' remunerazzjoni, skont din id-dispożizzjoni.
- 15 Konsegwentement, fl-20 ta' Ottubru 2014, WN talbet lil-Land ta' Niedersachsen, biex tiġi kklassifikata mill-għdid għall-ħames skala tal-ħdax-il grad tas-sistema ta' remunerazzjoni u biex tircievi r-remunerazzjoni korrispondenti b'mod retroattiv. Il-Land ta' Niedersachsen ċaħdet din it-talba minħabba li l-esperjenza professjonali rilevanti ta' iktar minn tliet snin li fuqha WN tista' sserraħ kienet giet miksuba mingħand persuna li timpjega li ma hijiex il-Land ta' Niedersachsen u ma setgħetx, għalhekk, tittiehed inkunsiderazzjoni b'mod integrali.
- 16 WN ipprezentat rikors kontra din id-deċizzjoni quddiem il-qorti tax-xogħol kompetenti fl-ewwel istanza, li ntlaga' u dan wassal għal reviżjoni tal-klassifikazzjoni tal-interessata. Il-qorti tar-rinviju tiddikjara li WN argumentat li l-klassifikazzjoni tagħha fit-tielet skala ta' dan il-grad mhix korretta, minħabba li n-nuqqas li tittiehed inkunsiderazzjoni shiħa tal-esperjenza professjonali rilevanti miksuba fi Franza tikkostitwixxi differenza fit-trattament li tmur kontra l-prinċipju l-ugwaljanza u l-moviment liberu tal-ħaddiema. Il-Landesarbeitsgericht (il-Qorti Għolja tax-Xogħol, il-Ġermanja) laqgħet ir-rikors ipprezentat mil-Land ta' Niedersachsen u annullat is-sentenza tal-ewwel istanza. WN ipprezentat appell għal reviżjoni quddiem il-Bundesarbeitsgericht (il-Qorti Industrijali Federali, il-Ġermanja), fejn talbet il-konferma tas-sentenza tal-ewwel istanza.
- 17 Peress li kellha dubji dwar il-kompatibbiltà tal-leġislazzjoni nazzjonali rilevanti mad-dritt tal-Unjoni, il-qorti tar-rinviju ddeċidiet li tissospendi l-proċeduri quddiemha u li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domanda preliminari segwenti:

“L-Artikolu 45(2) TFUE u l-Artikolu 7(1) tar-[Regolament (UE) Nru 492/2011], għandhom jiġu interpretati fis-sens li jipprekludu leġislazzjoni bħal dik li tinsab fl-Artikolu 16(2) tal-[TV-L], li, fil-kuntest tal-klassifikazzjoni fi skala ta' sistema konvenzjonali ta' remunerazzjoni, tipprijoritizza, wara r-reklutaġġ mill-għdid, l-esperjenza professjonali rilevanti miksuba mingħand l-ex persuna li timpjega, billi tirrikonoxxi bis-shiħ din l-esperjenza professjonali, skont it-tieni sentenza tal-Artikolu 16(2) TV-L, filwaqt li t-tehid inkunsiderazzjoni tal-esperjenza professjonali miksuba mingħand persuni oħrajn li jimpjegaw ma tistax taqbeż tliet snin bis-saħħa tat-tielet sentenza tal-Artikolu 16(2) TV-L, peress li dan it-trattament privileġġjat huwa preskritt fid-dritt tal-Unjoni permezz tal-punt 4 tal-klawżola 4 tal-[fthem qafas]?”

### Fuq id-domanda preliminari

- 18 Preliminarjament, għandu jtfakkar li, skont ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, fil-kuntest tal-proċedura ta' kooperazzjoni bejn il-qorti nazzjonali u l-Qorti tal-Ġustizzja stabbilita fl-Artikolu 267 TFUE, huwa l-kompitu ta' din tal-aħħar li tagħti lill-qorti nazzjonali risposta utli li tgħinha tiddeciedi l-kawża quddiemha. Għal dan il-għan, jekk ikun meħtieġ, il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tirriformula d-domandi magħmula lilha. Il-fatt li qorti nazzjonali fformulat, formalment, domanda preliminari billi rreferiet għal ċerti dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni ma jipprekludix lill-Qorti tal-Ġustizzja milli tipprovdi lil dik il-qorti bil-punti kollha ta' interpretazzjoni li jistgħu jkunu utli għad-deċizzjoni tal-kawża li hija adita biha, indipendentement minn jekk għamlitx riferiment għalihom jew le meta għamlet id-domandi tagħha. F'dan ir-rigward, hija l-Qorti tal-Ġustizzja li għandha tislet mill-elementi kollha pprovvuti mill-qorti nazzjonali, u b'mod partikolari mill-motivazzjoni tad-deċizzjoni tar-rinviju, l-elementi tad-dritt tal-Unjoni li jeħtieġu interpretazzjoni b'tehid inkunsiderazzjoni tas-sugġett tal-kawża (sentenza tat-28 ta' Marzu 2019, Cogeco Communications, C-637/17, EU:C:2019:263, punt 35).

- 19 F'dan il-każ, mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li l-leġiżlazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali hija ugwalmart applikabbli għall-ħaddiema kollha impjegati minn Land, tkun xi tkun in-nazzjonalità tagħhom. Min-naħa l-oħra, hija tistabbilixxi differenza fit-trattament bejn il-ħaddiema abbażi tal-persuna li timpjega li mingħandha tkun inkisbet l-esperjenza professjonali.
- 20 B'differenza mill-kawża li wasslet għas-sentenza tal-5 ta' Diċembru 2013, Zentralbetriebsrat der gemeinnützigen Salzburger Landeskliniken (C-514/12, EU:C:2013:799) li fiha l-miżura nazzjonali inkwistjoni kienet tikkonċerna tobba u professjonisti tal-kura tas-saħħa minn Stat Membru li ma huwiex ir-Repubblika tal-Awstrija u impjegati mil-Land ta' Salzburg, fil-każ preżenti, jidher mid-deċiżjoni tar-rinviju li WN hija ċittadina Ġermaniża li, qabel ingħaqdet mal-iskola tal-Land ta' Niedersachsen fil-Ġermanja, bħala għalliema, baqgħet fit-territorju ta' Stat Membru ieħor u għallmet hemm f'diversi skejjes u liċeji. Għalhekk, il-fajl quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja ma jippermettix li jiġi kkonstatat li, fil-każ preżenti, WN hija ħaddiema li hija ċittadina ta' Stat Membru li, minħabba n-nazzjonalità tagħha, giet ittrattata, fit-territorju ta' Stat ieħor membru, b'mod differenti f'dak li jirrigwarda l-kundizzjonijiet tal-impjieg u tax-xogħol.
- 21 F'dan il-kuntest, il-kawża prinċipali ma tistax titqies ikkaratterizzata mill-eżistenza ta' diskriminazzjoni bbażata fuq in-nazzjonalità fis-sens tal-Artikolu 45(2) TFUE u tal-Artikolu 7(1) tar-Regolament Nru 492/2011
- 22 F'dawn iċ-ċirkustanzi, u wara li kkunsidrat l-provi mogħtija mill-qorti tar-rinviju, hemm lok, sabiex il-qorti tar-rinviju tingħata elementi ta' interpretazzjoni utli, li d-domanda magħmula tiġi rriformulata.
- 23 Mid-deċiżjoni tar-rinviju jirriżulta li l-Bundesarbeitsgericht (il-Qorti Federali tax-Xogħol) fil-fatt qed tistaqsi jekk l-Artikolu 45(1) TFUE għandux jiġi interpretat fis-sens li jipprekludi leġiżlazzjoni nazzjonali li, għall-finijiet tad-determinazzjoni tal-ammont tar-remunerazzjoni ta' ħaddiem bħala għalliem tal-iskola ma' kollettività territorjali, tiegħu inkunsiderazzjoni biss għal perijodu totali ta' mhux iktar minn tliet snin il-perijodi preċedenti ta' attività rilevanti mwettqa mill-imsemmi ħaddiem mal-persuna li timpjega li ma hijiex din il-kollettività li tinsab fi Stat Membru ieħor.
- 24 F'dan ir-rigward, għandu jifakkar li d-dispożizzjonijiet kollha tat-Trattat FUE dwar il-moviment liberu tal-persuni, kif ukoll dawk tar-Regolament Nru 492/2011, huma intizi li jiffacilitaw, għaċ-ċittadini tal-Istati Membri, l-eżerċizzju ta' attivitajiet professjonali ta' kwalunkwe natura fit-territorju tal-Unjoni u jipprekludu miżuri li jistgħu jqiegħdu fi żvantagġ lil dawn iċ-ċittadini meta jkunu jixtiequ jeżerċitaw attività salarjata fit-territorju ta' Stat Membru ieħor (sentenza tal-10 ta' Ottubru 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 40).
- 25 Iċ-ċittadini tal-Istati Membri għandhom, b'mod partikolari, id-dritt, li huma jiksibu direttament mit-Trattat, li jitolqu mill-Istat Membru ta' oriġini tagħhom sabiex imorru fit-territorju ta' Stat Membru ieħor u jirrisjedu fih, bil-għan li jeżerċitaw attività hemmhekk. Konsegwentement, l-Artikolu 45 TFUE jipprekludi kull miżura nazzjonali li tista' tfixkel jew tagħmel inqas attraenti l-eżerċizzju, miċ-ċittadini tal-Unjoni, tal-libertà fundamentali ggarantita minn dan l-artikolu (sentenza tal-10 ta' Ottubru 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 41).
- 26 Fil-fatt, leġiżlazzjoni nazzjonali li ma jiħux inkunsiderazzjoni l-perijodi preċedenti kollha ta' attività ekwivalenti li twettqu fi Stat Membru li ma huwiex dak tal-oriġini tal-ħaddiem migrant li x'aktarx jagħmel il-moviment hieles tal-ħaddiema inqas attraenti, bi ksur tal-Artikolu 107(1) TFUE (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, punt 74 u tal-10 ta' Ottubru 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 54).
- 27 Fir-rigward tal-kawża prinċipali, għandu jifakkar li, skont l-Artikolu 16(2) tat-TV-L, it-teħid inkunsiderazzjoni tal-esperjenza professjonali rilevanti ta' persuna rreklutata mil-Land ta' Niedersachsen miksuba mal-persuna li timpjega li ma hijiex il-kollettività territorjali hija biss parzjali.

- 28 Issa, kif jirriżulta mill-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, fir-rigward, b'mod partikolari, tat-teħid inkunsiderazzjoni parzjali tal-esperjenza professjonali rilevanti, huwa meħtieġ li ssir distinzjoni bejn esperjenza professjonali ekwivalenti, minn naħa, u kwalunkwe tip ta' esperjenza professjonali li hija sempliċement utli għall-eżerċizzju tal-funzjoni ta' għalliem tal-iskola, min-naħa l-oħra (sentenza tal-10 ta' Ottubru 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 51).
- 29 Fir-rigward ta' esperjenza professjonali ekwivalenti, ta' min jinnota li haddiema migranti Ġermaniżi, inklużi dawk mil-Land ta' Niedersachsen, li jippjanaw li jeżerċitaw matul iktar minn tliet snin, il-funzjoni ta' għalliem tal-iskola jew funzjoni ekwivalenti fi skola waħda jew diversi jew stabbilimenti komparabbli li jinsabu barra dik il-Land u, fuq kollox, dawk li jinsabu fi Stat Membru li ma huwiex ir-Repubblika Federali tal-Ġermanja, se jkunu skoragguti milli jitilqu Stat Membru tal-orijini sabiex imorru fit-territorju ta' Stat Membru ieħor sabiex jeżerċitaw il-funzjoni ta' għalliem tal-iskola jew funzjoni ekwivalenti hemmhekk, jekk mar-ritorn tagħhom lejn il-Land ta' Niedersachsen, minkejja li jkunu wettqu essenzjalment l-istess xogħol f'dan l-Istat Membru l-ieħor, l-esperjenza professjonali ekwivalenti tagħhom ma tiġix ikkunsidrata meta tiġi ddeterminata l-klassifikazzjoni tas-salarju tagħhom (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, punt 74 u tal-10 ta' Ottubru 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 47).
- 30 F'dan il-każ, it-teħid inkunsiderazzjoni tal-esperjenza professjonali ekwivalenti kollha miksuba minn haddiema migranti Ġermaniżi, inklużi dawk mil-Land ta' Niedersachsen, fi skola jew fi stabbiliment komparabbli fi Stat Membru li ma huwiex ir-Repubblika tal-Ġermanja għandu jkollu l-effett li dawn il-haddiema, li eżerċitaw, għal iktar minn tliet snin, funzjoni ta' tagħlim jew ekwivalenti, għall-finijiet tal-klassifikazzjoni tas-salarji tagħhom, jiġu sugġetti għall-istess kundizzjonijiet, bħal dawk il-haddiema tal-Land ta' Niedersachsen li jeżerċitaw il-funzjoni ta' għalliem matul perijodi ta' attività tal-istess tul totali mal-iskejjel ta' dik il-Land. Għaldaqstant, jista' jkun raġonevolment preżunt li dan huwa fattur rilevanti fid-deċiżjoni ta' dawn il-haddiema li japplikaw għal xogħol bħala għalliem tal-iskola fi skejjel li jinsabu fi Stat Membru ieħor għajr ir-Repubblika Federali tal-Ġermanja u li jitilqu mill-Istat Membru tagħhom (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' Ottubru 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 49).
- 31 Fir-rigward, min-naħa l-oħra, tat-teħid inkunsiderazzjoni tal-esperjenza professjonali kollha li, mingħajr ma tkun ekwivalenti, jirriżulta li hija sempliċement utli għall-eżerċizzju tal-funzjoni ta' għalliem, il-prinċipju ta' moviment liberu tal-haddiema stabbilit fl-Artikolu 45 TFUE ma jimponix tali teħid inkunsiderazzjoni, peress li ma huwiex neċessarju sabiex jiġi ggarantit li l-haddiema impjegati mil-Land ta' Niedersachsen li qatt ma eżerċitaw id-dritt tagħhom għal-libertà ta' moviment u dawk li eżerċitawhom, għall-finijiet tal-klassifikazzjoni salarjali tagħhom, sugġetti għall-istess kundizzjonijiet. Fil-fatt, il-kunsiderazzjoni li haddiem, li għandu l-esperjenza professjonali ekwivalenti sħiħa li huwa probabbli li jtemm fi Stat Membru ieħor li ma huwiex l-Istat Membru ta' orijini tiegħu, jittiehed inkunsiderazzjoni għall-finijiet tal-klassifikazzjoni tas-salarju inizjali tiegħu bħala għalliem fi skola fil-Land ta' Niedersachsen, ikun skoraggut milli jitlaq mil-Istat Membru tal-orijini tiegħu jekk ikollu kull tip ta' esperjenza professjonali oħra li x'aktarx jikseb f'dak l-Istat Membru l-ieħor ma jittiehidx inkunsiderazzjoni, jidher li huwa bbażat fuq sett ta' ċirkustanzi li huma wisq każwali u indiretti biex dan jitqies bħala ostaklu għall-moviment hieles tal-haddiema (ara, għal dan l-effett, is-sentenza tal-10 ta' Ottubru 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 50).
- 32 Fil-kawża preżenti, mill-proċess jidher li, fl-applikazzjoni tar-regoli nazzjonali li huma ta' interpretazzjoni stretta, l-esperjenza professjonali miksuba minn WN fi Franza giet irrikonossuta mil-Land ta' Niedersachsen bħala esperjenza professjonali miksuba fil-kuntest ta' attività essenzjalment ekwivalenti għal dik li għaliha giet irreklutata mil-Land imsemmija.

- 33 Minn dan isegwi li, peress li leġislazzjoni, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, ma tihux inkunsidrazzjoni l-perijodi precedenti kollha ta' attività ekwivalenti li twettqu fi Stat Membru li ma huwiex l-Istat Membru ta' oriġini ta' haddiem migrant, x'aktarx tirrendi l-libertà tal-moviment tal-haddiema inqas attraenti, bi ksur tal-Artikolu 45(1) TFUE, u għalhekk tikkostitwixxi ostakolu għal dik il-libertà.
- 34 Mizura bħal din tista' tiġi aċċettata biss jekk tfittex wieħed mill-għanijiet leġittimi stipulati fit-Trattat FUE u tkun iġġustifikata minn raġunijiet imperattivi ta' interess ġenerali. F'każ bħal dan, ikun meħtieġ ukoll li l-applikazzjoni tagħhom tkun adatta sabiex jiġi ggarantit it-twettiq tal-għan inkwistjoni u ma tmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex jintlaħaq dan l-għan (sentenza tal-10 ta' Ottubru 2019, Krah, C-703/17, EU:C:2019:850, punt 55).
- 35 F'dak li jirrigwarda, l-ewwel nett, il-kwistjoni dwar jekk dik il-mizura tistax tiġi ġġustifikata mill-għan li tiżgura konformità mal-prinċipju ta' trattament ugwali bejn haddiema għal żmien determinat u haddiema għal żmien indeterminat, il-qorti tar-rinviju tosserva li t-tieni sentenza tal-Artikolu 16(2) tat-TV-L huwa adattat għas-sitwazzjonijiet ta' reklutaġġ mill-ġdid ta' impjegati għal żmien determinat mill-istess persuna li timpjega. Din il-qorti tispesjifika li l-imsemmija dispożizzjoni nazzjonali għandha l-għan li tagħti lill-haddiema sugġetti għal reklutaġġi ripetuti l-possibbiltà li jilhqu l-iskali ta' fuq. L-istess qorti żżid li l-ewwel sentenza tal-Artikolu 4(2) tat-TzBfG, li timplimenta l-klawzola 4(4) tal-ftehim qafas, hija maħsuba biex tittratta ugwalment lill-haddiema għal żmien determinat u lill-haddiema għal żmien indeterminat, f'dak li jirrigwarda r-rikonoxximent tal-anzjanità tagħhom.
- 36 F'dan ir-rigward, għandu jiġi nnotat li jidher mill-proċess li t-teħid inkunsiderazzjoni, skont l-Artikolu 16(2) tat-TV-L, l-esperjenza professjonali ekwivalenti kollha miksuba ma hijiex bl-ebda mod irriżervata għal persuni li kisbu l-esperjenza professjonali tagħhom taht kuntratti għal żmien indeterminat. Bl-ebda mod ma huwa eskluż li persuna li temmet il-kuntratt tax-xogħol għal perijodu indeterminat li kienet ikkonkludiet mal-Land ta' Niedersachsen tiddeċiedi, qabel jiskadi perijodu ta' sitt xhur bejn it-tmiem tar-relazzjoni precedenti u l-bidu tar-relazzjoni l-ġdida, sabiex tikkonkludi mill-ġdid kuntratt ta' xogħol ma' din il-Land u sabiex tibbenefika mir-regola prevista fl-Artikolu 16(2) tat-TV-L.
- 37 F'dan il-każ in-natura indeterminata jew le tar-relazzjoni tax-xogħol ta' WN fi Franza ma tirriżultax mill-proċess li għandha għad-dispożizzjoni tagħha l-Qorti tal-Ġustizzja. Madankollu, din il-prova fattwali ma tantx hija importanti. WN hija, fi kwalunkwe każ, sugġetta għall-applikazzjoni tal-limitu previst fl-Artikolu 16(2) tat-TV-L meta tikkonkludi kuntratt ta' xogħol mal-Land ta' Niedersachsen, billi haddiem li eżerċita attività ekwivalenti għal dik ta' WN fil-kuntest ta' relazzjoni ta' xogħol precedenti ma' din il-Land ta' Niedersachsen jibbenefika minn kunsiderazzjoni sħiħa tal-esperjenza professjonali ekwivalenti tiegħu meta jikkonkludi kuntratt ġdid miegħu, irrISPETTIVAMENT MIT-TUL determinat jew indeterminat tal-kuntratt tax-xogħol qadim tiegħu.
- 38 Barra minn hekk, sabiex jiġi żgurat trattament ugwali bejn haddiema għal żmien determinat u haddiema għal żmien indeterminat, ma huwiex neċessarju li tiġi injorata l-esperjenza professjonali ekwivalenti ta' haddiema li jkunu hadmu għal persuna li timpjega oħra. Il-prinċipju ta' trattament ugwali bl-ebda mod ma jimponi li haddiema għal żmien determinat jiġu ffavoriti fuq tali grupp ieħor ta' haddiema.
- 39 Fit-tieni lok, il-Land Niedersachsen u l-Gvern Ġermaniż isostnu, bħala ġustifikazzjoni, li l-esperjenza miksuba mal-istess persuna li timpjega tippermetti lill-haddiem ikkonċernat iwettaq aħjar il-prezentazzjonijiet tiegħu. Għalhekk, sabiex tiġi ggarantita l-ekwità salarjali, dan il-vantaġġ jista' jiġi rrikompensat mill-għoti lill-haddiema li jkollhom tali esperjenza professjonali, ta' remunerazzjoni oghla.



- 40 F'dan ir-rigward, huwa biżżejjed li jtfakkar li mill-proċess jidher li l-esperjenza professjonali miksuba minn WN fi Franza giet irrikonoxxuta mil-Land ta' Niedersachsen bħala essenzjalment ekwivalenti, fis-sens tal-Artikolu 16(2) minn TV-L, għal dik li huwa meħtieġ li jeżerċita fil-kuntest tar-relazzjoni ta' xogħol tagħha ma' din il-Land. Issa, sa fejn, fil-każ preżenti, din l-esperjenza kienet ikkunsidrata li kienet essenzjalment ekwivalenti għall-esperjenza miksuba ma' skejjel fil-Land ta' Niedersachsen, il-fatt li giet miksuba barra mill-pajjiż ma hijiex ta' natura li tiġġustifika l-limitu ta' teħid inkunsiderazzjoni. Miżura nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li tiegħu inkunsiderazzjoni b'mod limitat l-esperjenza ekwivalenti rilevanti ma tistax titqies li hija intiża li tapprezza din l-esperjenza b'mod sħiħ u, konsegwentement, ma hijiex adatta sabiex tiggarrantixxi t-twerttq ta' din il-ġustifikazzjoni (ara, għal dak l-effett, is-sentenza tat-8 ta' Mejju 2019, Österreichischer Gewerkschaftsbund, C-24/17, EU:C:2019:373, punt 88).
- 41 Fit-tielet lok, il-Land ta' Niedersachsen u l-Gvern Ġermaniż isostnu li l-miżura inkwistjoni fil-kawża prinċipali hija ġġustifikata mill-għan ta' fedeltà tal-ħaddiema lejn il-persuni li jimpjegawhom Fil-kuntest ta' dan l-argument, il-Gvern Ġermaniż iżid li, b'differenza mill-kawża li wasslet għas-sentenza tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler (C-224/01, EU:C:2003:513) li fiha diversi universitajiet Awstrijaċi kienu f'kompetizzjoni ma' xulxin, fil-kawża prinċipali ċerti kundizzjonijiet tax-xogħol, bħall-kontenut tat-tagħlim u r-remunerazzjoni, huma simili fl-iskejjel pubbliċi kollha fil-Land ta' Niedersachsen. Minn dan isegwi li l-leġislazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali hija xierqa sabiex tiggarrantixxi l-kisba tal-għan li tiżgura l-lealtà tal-ħaddiema fir-rigward tal-persuna li timpjegahom, il-Land ta' Niedersachsen.
- 42 F'dan ir-rigward, għandu jtfakkar li, fil-kawża li tat lok għas-sentenza tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler (C-224/01, EU:C:2003:513), it-tielet domanda magħmula mill-qorti tar-tinviju kkonċernata, *inter alia*, dwar il-kwistjoni jekk allowance speċjali għall-anzjanità prevista mil-liġi Awstrijaka tistax titqies bħala bonus maħsub biex jippremjja l-lealtà ta' professuri ta' universitajiet Awstrijaċi fir-rigward tal-uniku persuna li timpjegahom, jiġifieri l-Istat Awstrijak. Bħal f'din il-kawża, f'dan il-każ, għalkemm l-għalliema kollha fl-iskejjel pubbliċi huma l-impjegati ta' persuna li timpjega waħda, jiġifieri l-Land ta' Niedersachsen, huma jiġu assenjati fi skejjel pubbliċi differenti f'dik il-Land.
- 43 F'dan il-kuntest, f'dak li jirrigwarda l-argumenti tal-Land ta' Niedersachsen u tal-Gvern Ġermaniż, imfakkar fil-punt 41 ta' din is-sentenza, għandu jiġi rrilevat, minn naħa waħda, li, anki jekk wieħed jippreżupponi li ċerti kundizzjonijiet ta' xogħol, bħall-kontenut tat-tagħlim u r-remunerazzjoni jkunu simili fl-iskejjel pubbliċi kollha fil-Land ta' Niedersachsen, ma jistax jiġi eskluż li hemm kundizzjonijiet oħra li jistgħu joħolqu kompetizzjoni bejn dawn l-iskejjel bħal pereżempju, ir-reputazzjoni tal-iskejjel rispettivi. Fi kwalunkwe każ, l-imsemmija skejjel huma f'kompetizzjoni, fis-suq tax-xogħol għall-għalliema ta' skejjel pubbliċi, ma' dawk ta' kollettivitajiet territorjali oħra, dawk ta' Stati Membri oħra u ma' dawk ta' pajjiżi terzi.
- 44 Konsegwentement, il-miżura inkwistjoni fil-kawża prinċipali ma tistax tippromwovi l-lealtà ta' ħaddiem lejn il-persuna li timpjegah sa fejn ir-remunerazzjoni stabbilita skont l-esperjenza professjonali tiegħu tkun dovuta lilu anki jekk jibdel l-iskola u għaldaqstant il-persuna li timpjegah (ara, b'analogija, is-sentenza tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, punt 84, u d-Digriet tal-10 ta' Marzu 2005, Marhold, C-178/04, mhux ippubblikat, EU:C:2005:164, punt 36).
- 45 Min-naħa l-oħra, għandu jiġi kkonstatat li leġislazzjoni nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, jista' jkollha konsegwenzi fuq l-għażla magħmula mill-għalliema tal-iskola bejn l-impjeg fi skola tal-Land ta' Niedersachsen u impjeg fi skola stabbilita barra l-Land ta' Niedersachsen u, fuq kollox, fi skola stabbilita barra r-Repubblika Federali tal-Ġermanja (ara, b'analogija, is-sentenza tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, punt 85, u d-Digriet tal-10 ta' Marzu 2005, Marhold, C-178/04, mhux ippubblikat, EU:C:2005:164, punt 37).

- 46 Ghalhekk, il-legizlazzjoni inkwistjoni fil-kawża prinċipali twassal għal tqassim tas-suq tax-xogħol għall-għalliema tal-iskejjel fil-Land ta' Niedersachsen u tmur kontra l-prinċipju stess tal-moviment liberu tal-ħaddiema (ara, b'analogija, is-sentenza tat-30 ta' Settembru 2003, Köbler, C-224/01, EU:C:2003:513, punt 86, u d-Digriet tal-10 ta' Marzu 2005, Marhold, C-178/04, mhux ippubblikat, EU:C:2005:164, punt 38).
- 47 Fid-dawl tal-karatteristiċi partikolari tal-miżura inkwistjoni fil-kawża prinċipali, għandu jiġi konkluż li l-ostaklu li tinvolvi ma jistax, f'dan il-każ, ikun iġġustifikat bil-għan li jagħmel il-ħaddiema leali lejn il-persuna li timpjegahom.
- 48 Fir-raba' lok, il-Land ta' Niedersachsen issostni li r-rikonossiment tal-esperjenza professjonali kollha miksuba mal-istess persuna li timpjega tinwoka r-rijintegrazzjoni ta' ħaddiema li kisbu dik l-esperjenza u li ser ikunu rreklutati mill-ġdid mill-istess persuna li timpjega f'perijodu ta' mhux iktar minn sitt xhur wara t-tmiem tar-relazzjoni ta' xogħol precedenti.
- 49 F'dan ir-rigward, għandu jiġi nnotat li, kif jirriżulta mill-punt 11 ta' din is-sentenza, għalkemm il-Land ta' Niedersachsen ma kinitx il-persuna li timpjega precedenti tagħha, WN ġiet irreklutata bħala għalliema minn dik il-Land inqas minn sitt xhur wara t-tmiem tal-aħħar imjieg tagħha.
- 50 Għandu jittfakkar li l-legizlazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali tinkludi żewġ elementi, jiġifieri, l-ewwel nett, it-tehid inkunsiderazzjoni fl-intier tagħhom tal-perijodi ta' attività mwettqa fis-servizz tal-kollektività territorjali u, fit-tieni lok, l-eskluzjoni ta' parti mill-esperjenza professjonali ekwivalenti miksuba mal-persuna li timpjega li ma hijiex din il-kollektività. Il-Land ta' Niedersachsen targumenta li t-tehid inkunsiderazzjoni tal-perijodi ta' attività mwettqa fis-servizz tal-awtorità lokali fl-intier tagħhom jinkoraġġixxi r-rijintegrazzjoni tal-ħaddiema wara t-tmiem tar-relazzjoni ta' xogħol tagħhom, iżda bl-ebda mod ma jispjega r-raġunijiet għalfejn hija tikkunsidra li l-limitu ta' tehid inkunsiderazzjoni tal-esperjenza professjonali ekwivalenti miksuba mal-persuna li timpjega li ma hijiex din il-kollektività tikkontribwixxi għal-rijintegrazzjoni fi ħdan is-servizzi tal-Land imsemmija.
- 51 Fi kwalunkwe każ, miżura nazzjonali, bħal dik inkwistjoni fil-kawża prinċipali, li teskludi parti mill-esperjenza professjonali ekwivalenti miksuba minghand persuna li timpjega li ma hijiex l-kollektività territorjali fil-kawża prinċipali u fuq kollox, minghand persuna li timpjega fi Stat Membru ieħor, ma tteggix, minhabba n-natura tagħha, r-rijintegrazzjoni ta' ħaddiema li kisbu esperjenza ma' din l-kollektività territorjali, iżda għandha l-effett li twaqqafhom milli jiksbu esperjenza professjonali ekwivalenti minghand persuna li timpjega li ma hijiex l-imsemmija kollektività territorjali li tinsab fi Stat Membru ieħor. Minn dan isegwi li din il-miżura ma tistax titqies bħala kapaci li tiggarrantixxi l-kisba tal-għan mixtieq.
- 52 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet kollha precedenti, ir-risposta għad-domanda magħmula għandha tkun li l-Artikolu 45(1) TFUE għandu jiġi interpretat fis-sens li jipprekludi legizlazzjoni nazzjonali li, għall-finijiet tad-determinazzjoni tal-ammont ta' remunerazzjoni ta' ħaddiem bħala għalliem tal-iskola ma' kollektività territorjali, tiegħu inkunsiderazzjoni biss sa tul totali massimu ta' tliet snin, mill-perijodi precedenti ta' attività mwettqa minn dak il-ħaddiem mal-persuna li timpjega li mhux din il-kollektività li tinsab fi Stat Membru ieħor meta din l-attività tkun ekwivalenti għal dak li dan il-ħaddiem huwa mitlub jeżerċita fil-kuntest tal-imsemmija funzjoni ta' għalliem tal-iskola.

### **Fuq l-ispejjeż**

- 53 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija din il-qorti li tiddeciedi fuq l-ispejjeż. L-ispejjeż sostnuti għas-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-Ġustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jstgħux jiġihallu lura.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Is-Seba' Awla) taqta' u tiddeċiedi:

**L-Artikolu 45(1) TFUE għandu jiġi interpretat fis-sens li jipprekludi leġiżlazzjoni nazzjonali li, għall-finijiet tad-determinazzjoni tal-ammont tar-remunerazzjoni ta' haddiem bhala għalliem tal-iskola ma' kollettività territorjali, tiegħu inkunsiderazzjoni biss sa tul totali massimu ta' tliet snin mill-perijodi precedenti ta' attività mwettqa minn dak il-haddiem mal-persuna li timpjega li mhux din il-kollettività li tinsab fi Stat Membru ieħor meta din l-attività tkun ekwivalenti għal dak li dan il-haddiem huwa mitlub jeżerċita fil-kuntest tal-imsemmija funzjoni ta' għalliem tal-iskola.**

Firem